

Tystysgrif Sgiliau Iaith Gymraeg

Prawf Ysgrifennu Enghreifftiol

Darperir fersiwn papur o'r prawf hwn, ond rhaid cyflwyno'r atebion ar gyfrifiadur.

Dilynwch y cyfarwyddiadau ar-sgrin wrth sefyll y prawf.

Mae 3 rhan i'r prawf, a dylech chi gwblhau **pob** rhan.

Hyd y prawf: 90 munud.

Mae 2 wall ym mhob brawddeg yn y darn isod, a chyfanswm o 22 o wallau. Nid oes angen i chi newid cywair nac arddull y darn o gwbl. Cywirwch y darn, ac amlygu'r cywiriadau **mewn print trwm**.

Y llynedd, cynhaliodd yr Eisteddfod Genedlaethol ym Mae Caerdydd, lle nad oedd ffin penodol i'r Maes. Felly, doedd dim rhaid i eisteddfodwyr talu er mai mynd o gwmpas y stondinau a'r pebyll. Roedd hwn yn syniad newydd ac roedd hi'n posibl i'r bobl nid oeddynt yn arfer mynychu'r eisteddfod gael mynediad yn rhad ac am ddim.

At ein gilydd, roedd hon yn arbrawf llwyddiannus. Cafodd yr eisteddfodwyr newydd cyfle i gael blys ar awyrgylch yr Eisteddfod. Pwy a wyr, efallai y bydden nhw'n mynd i Eisteddfod Llanrwst eleni. Os aethon nhw ym mhabell y dysgwyr yng Nghaerdydd, efallai ei fod wedi dechrau dysgu Cymraeg yn barod. Wrth gwrs, roedd rhaid talu i fynd i mewn i'r pafiliwn a'r babell len yn ogystal â'r cyngherddau bob noswyl.

Doedd bopeth ddim yn fodlon pawb. Trefnwyd gweithgareddau yn adeilad y Senedd a gollodd rhai eisteddfodwyr hanner y sesiynau oherwydd bod rhaid arnyn nhw aros yn hir cyn mynd i mewn. Wedyn, roedden nhw'n cael eu archwilio gan swyddogion ddiogelwch.

ATEB MODEL:

Y llynedd, **cynhaliwyd** yr Eisteddfod Genedlaethol ym Mae Caerdydd, lle nad oedd ffin **benodol** i'r Maes. Felly, doedd dim rhaid i eisteddfodwyr **dal**u er **mwyn** mynd o gwmpas y stondinau a'r pebyll. Roedd hwn yn syniad newydd ac roedd hi'n **bosibl** i'r bobl **nad**

oeddynt yn arfer mynychu'r eisteddfod gael mynediad yn rhad ac am ddim.

At **ei** gilydd, roedd **hwn** yn arbrawf llwyddiannus. Cafodd yr eisteddfodwyr newydd **gyfle** i gael **blas** ar awyrgylch yr Eisteddfod. Pwy a **ŵyr**, efallai y **byddan** nhw'n mynd i Eisteddfod Llanrwst eleni. Os aethon nhw i **babell** y dysgwyr yng Nghaerdydd, efallai **eu bod** wedi dechrau dysgu Cymraeg yn barod. Wrth gwrs, roedd rhaid talu i fynd i mewn i'r pafiliwn a'r babell **lên** yn ogystal â'r cyngherddau bob **nos**.

Doedd **popeth** ddim yn **bodloni** pawb. Trefnwyd gweithgareddau yn adeilad y Senedd a **chollodd** rhai eisteddfodwyr hanner y sesiynau oherwydd bod rhaid **iddyn** nhw aros yn hir cyn mynd i mewn. Wedyn, roedden nhw'n cael eu **harchwilio** gan swyddogion **diogelwch**.

2. Trawsieithu

[40]

Ymddangosodd yr erthygl ganlynol mewn cylchgrawn yn ddiweddar. Gofynnodd eich pennaeth i chi grynhoi ei chynnwys, er mwyn ei rhoi ar wefan eich gweithle.

Ysgrifennwch o leiaf 120 o eiriau, a pheidiwch ag ysgrifennu mwy na 140 o eiriau. Nodwch nifer y geiriau ar ddiwedd eich erthygl

An Impassioned Plea

The wildlife television presenter Ifan Williams addressed a large audience in the University of Offa's Dyke last week. He gave a passionate talk on the importance of nature conservation and the changes that he has witnessed in the area since his teenage years, thirty five years ago.

When he was a young lad in those borderlands, he often used to play truant from school and spend days on end, roaming the hills. During his excursions he saw kingfishers, hen harriers, and could hear the longing call of curlews. He also described how he used to tickle fish – the trout – in the only river that flows eastwards across the Dyke. Lying on his back in the hay meadows on the banks of that river during the months of May and June, he used to hear the distinct two notes of the cuckoo, very often nearby.

During the weekends, he had the opportunity to go further afield and he used to walk uphill on to the moors and the mountains. While walking there, he witnessed upland birds like the black grouse, before trekking to the highest summit on the mountain range. From that vantage point he could see the varied

panorama of the English lowlands on one side and the Welsh hills to the west on the other side.

The tone of his talk then changed. He gave a vivid description of a recent walk to the same area. Not a single curlew could to be heard. A local farmer told him that he hadn't heard the cuckoo for five years and ninety nine per cent of the hay meadows had disappeared. An old fisherman he met complained that there are no fish left in the river. Large tracts of the moorland and mountains he used to roam were covered in evergreen trees. He compared these trees to nails in the coffin of the wildlife of the area.

But he didn't blame the farmers for the changes. The politicians, the decision-makers and the 'spineless bureaucrats' who distributed grants and allowed this situation to develop were to blame for the decline in wildlife activity, according to Ifan. The clock, he suggested, had struck the eleventh hour; but it wasn't too late to retrieve the situation and turn the clock back. At the end of the talk, members of the audience were invited to ask questions and a lively discussion ended a memorable evening.

ATEB MODEL:

Yr wythnos diwethaf, traddododd y cyflwynydd natur, Ifan Williams, araith ym Mhrifysgol Clawdd Offa. Prif ffocws ei araith oedd pwysigrwydd cadwraeth natur a'r newidiadau y mae wedi eu gweld yn ei ardal leol dros y 35 mlynedd diwethaf.

Cyfeiriodd at y bywyd gwyllt a welodd ac a glywodd yn yr ardal pan oedd yn ei arddegau, yn cynnwys brithyll, glas y dorlan, chwibanogl y mynydd a'r gwcw.

Yna, newidiodd naws ei araith, a disgrifiodd daith ddiweddar i'r un ardal. Ni welodd un o'r anifeiliaid a fu mor gyffredin gynt. Dywedodd ffermwr a physgotwr wrtho nad oedden nhw wedi clywed y gwcw ers pum mlynedd, nad oedd pysgod yn yr afon, a bod 99% o'r dolydd gwair wedi diflannu. Rhoddodd Ifan Williams y bai am y dirywiad ar wleidyddion, ond awgrymodd nad oedd yn rhy hwyr i droi'r cloc yn ôl.

[140 o eiriau]

Rhaid i chi ysgrifennu rhwng 290 a 320 o eiriau. Byddwch yn colli marciau os bydd eich darn ysgrifennu'n rhy fyr neu'n rhy hir.

Mae Llywodraeth Cymru'n cynnal ymgyrch i berswadio cyflogwyr fod yr iaith Gymraeg yn ddefnyddiol yn y gweithle. Gofynnwyd i chi ysgrifennu darn i'w roi mewn taflen a anfonir at gyflogwyr i gefnogi'r ymgyrch.

Ysgrifennwch y darn gan gyfeirio at y pwyntiau isod, (does dim rhaid dilyn y drefn hon):

- eich cefndir ieithyddol;
- y maes yr hoffech weithio ynddo;
- y manteision i chi o allu gweithio trwy gyfrwng y Gymraeg;
- Un enghraifft o'ch profiad lle bu sgiliau Cymraeg yn ddefnyddiol;
- y manteision i gyflogwyr o benodi staff â sgiliau Cymraeg.

ATEB MODEL:

Yn fy marn i, daw penodi staff â sgiliau Cymraeg â nifer o fanteision i gyflogwyr. Mae gallu cyfathrebu gyda chwsmeriaid, partneriaid busnes neu fuddsoddwyr posibl yn eu hiaith gyntaf yn hollbwysig. Mae'n well gan nifer o bobl drafod materion trwy gyfrwng y Gymraeg, ac felly mae darparu gwasanaeth Cymraeg yn fanteisiol i fusnesau.

Nid yn unig mewn byd busnes mae sgiliau'r Gymraeg o fantais. Yn y dyfodol, gobeithiaf weithio ym maes yr amgylchedd. Credaf fod gallu cyfathrebu'n effeithiol yn y Gymraeg yn angenrheidiol yn y maes hwn. Mae cyfathrebu â pherchnogion tir mewn ardaloedd gwledig yn rhan

hanfodol o'r gwaith, a bydd nifer o'r rhain yn siarad Cymraeg fel eu hiaith gyntaf. O fy mhrofiad i, rydw i wedi sylwi bod nifer o ffermwyr yn benodol yn fwy cyfforddus yn trafod problemau yn eu mamiaith, ac o bosibl yn llai drwgdybus o bobl sydd eisiau gweithio ar eu tir. Rhan bwysig arall o'r gwaith yw cyfathrebu gyda'r wasg. Yn amlwg, drwy gyflogi staff dwyieithog, gellir cynyddu maint y gynulleidfa a fydd yn clywed y newyddion. Yn amlwg felly, mae cyflogi gweithwyr dwyieithog o fudd mawr yn y maes hwn.

Oherwydd pwysigrwydd darparu gwasanaeth cyfrwng Cymraeg ym maes yr amgylchedd, rwyf wedi gwneud ymdrech i wella fy sgiliau iaith yn ystod fy nghyfnod yn y Brifysgol, er fy mod yn siarad Cymraeg fel iaith gyntaf. Rwyf wedi astudio modiwlau trwy gyfrwng y Gymraeg lle bo modd, er mwyn datblygu geirfa dechnegol yn y ddwy iaith. Yn ogystal, rwyf wedi ymgeisio am y Dystysgrif Sgiliau Iaith a ddarperir gan y Coleg Cymraeg Cenedlaethol, er mwyn cael prawf o fy ngallu i weithio trwy'r Gymraeg wrth ymgeisio am swyddi.

I gloi, byddwn yn eich annog i ystyried cynnwys y gallu i weithio trwy gyfrwng y Gymraeg fel sgil hanfodol wrth benodi staff yn y dyfodol, yn ogystal â darparu hyfforddiant Cymraeg i staff sy'n awyddus i ddatblygu eu sgiliau ymhellach.

[318 o eiriau]